

MUNI
FSS

**ENSn4446: Kvantitativní výzkum
v environmentalistice**

Základy dotazníkových šetření

Tomáš Doseděl – dosedel@fss.muni.cz

Dotazníkové šetření - survey

- Snaží se získat informace o určité populaci
- Typický nástroj: dotazník
- Cíl zkoumání: respondent

Dotazníkové šetření - survey

- Snaží se získat informace o určité populaci
- Typický nástroj: dotazník
- Cíl zkoumání: respondent

Ne na všechno má smysl se ptát:

- Něco respondent neví (Kolik máte draslíku v krvi?)
- Něco nechce říct (Kolik vážíte? Jaký máte plat? Užíváte drogy?)
- Něco říká špatně (Je pro Česko lepší koupit tanky nebo letadla?)

Reliabilita vs. validita

Reliabilita:

- Měříme pořád stejně
- (opakovatelnost měření)

Validita:

- Měříme to, co měřit chceme
- (když se ptáme na environmentální postoje, neměříme ve skutečnosti ekonomický status respondenta)

Otevřené vs. uzavřené otázky

Otevřené:

- „Co si myslíte o...“
- Pro statistické vyhodnocení nutno ručně kódovat

Uzavřené:

- Přesný výčet odpovědí
- Statisticky snadno vyhodnotitelné (procenta, průměry...)
- (polouzavřené: možnost Jiné (uved'te):

Likertova škála

Česko by mělo opustit energetiku založenou na uhlí

- Úplně souhlasím
- Spíše souhlasím
- Spíše nesouhlasím
- Úplně nesouhlasím

Likertova škála

Varianta s neutrálním středem

- Úplně souhlasím
- Spíše souhlasím
- Ani souhlasím, ani nesouhlasím
- Spíše nesouhlasím
- Úplně nesouhlasím

Varianta s odmítnutím odpovědi

- ...
- Úplně nesouhlasím
- Nevím, nechci odpovědět

Dvouhavlňové otázky

Ptáme se na dvě (či více) věci současně:

- Česko by mělo opustit energetiku založenou na uhlí a přejít na jádro.
- Česko by mělo opustit energetiku založenou na uhlí
- Česko by mělo přejít na jadernou energetiku

Filtry v dotazníku

Řídíme průchod dotazníkem

- Pokud jste odpověděli a nebo b, přejděte na otázku 36
- Tuto otázku vynechte, pokud jste mladší 35 let

- Respondenti si často nevšimnou, popletou to
- Díky bohu za tazatele...
- ... nebo za online nástroje

Distribuce dotazníků

Samostatně

- Respondent obdrží dotazník poštou nebo po internetu
- Samostatně ho vyplní a odešle zpět
- Nehrozí zkreslení ze strany tazatele, ale respondent má také nižší motivaci a nemůže se doptat na nejasnosti

S tazatelem

- Tazatel předčítá otázky z dotazníku, může mírně dovysvětlit
- Respondent odpovídá, tazatel jeho odpovědi zadává do dotazníku
- Osobní: PAPI, CAPI
- Telefonické: (PATI,) CATI
- Webové: CAWI

Problémy s respondenty

- **Vymýšlí si** (příjem, zdraví, pololegální věci)
- **Odmítají odpovědět** (částečně nebo úplně)
- **Chybějící hodnoty** (příjem až 60 %)
- **Nízká response rate** (ideální hodnota 60 % prakticky nedosažitelná)

Problémy s tazateli

- ❑ **Zkoumají pořád stejné lidi** (vlastní síť respondentů)
- ❑ **Vynechávají určité části populace** (vyšší patra, vyloučené lokality)
- ❑ **Interpretují dotazník vlastními slovy** (tady se vlastně ptají na...)
- ❑ **Vymýšlejí si a podvádějí** (GPS, nahrávky, zpětná kontrola)

Profesionální sběr dat

- **Standardy SIMAR:** <https://youtu.be/hqC-mpdBndI>
- **Metody sběru dat:** <https://youtu.be/uXrGwS8w4hA>
- **Spolupráce mezi zadavateli a agenturami:**
<https://youtu.be/8BVqRca1gP0>

Sběr dat na FB: Yay or nay?

Ahoj 😊

Chtěla bych vás poprosit o vyplnění dotazníku ohledně cestování a ubytování k mé bakalářské práci. Potřebuji 80-100 respondentů.

Ahoj, v rámci sociologického výzkumu na vysoké škole sbírám pro DP informace o chování na sociálních sítích. 😊 Děkuji za vyplnění dotazníku a přeposlání odkazu dalším zájemcům. 👍 Vaše dotazníky se snažím také

Dobrý den,

chtěla bych Vás požádat o vyplnění anonymního dotazníku k mé diplomové práci, který Vám zabere přibližně 5 minut.

Ahoj,

jsem studentkou třetího ročníku Ostravské univerzity oboru Pedagogika - Psychologie se zaměřením na vzdělávání pro střední školy. Pokud jsi studentem střední školy, prosím tě o vyplnění tohoto dotazníku, nezabere ti více, než 5 minut času a moc mi tím pomůžeš. Jedná se o doplněný depistážní dotazník Dr. Koláře. Dotazník je plně anonymní a povinné otázky jsou označeny hvězdičkou. 😊

Sběr dat na FB: Yay or nay?

Musíme rozlišit tři aspekty:

- Sběr odpovědí online dotazníkem**
- Oslovování respondentů na Facebooku**
- Samovýběr respondentů**

Sběr dat na FB: Yay or nay?

Musíme rozlišit tři aspekty:

- Sběr odpovědí online dotazníkem**
 - OK
 - Umožňuje spolehlivou aplikaci filtrů
 - Anonymizace včetně upomínání respondentů
- Oslovování respondentů na Facebooku**
- Samovýběr respondentů**

Sběr dat na FB: Yay or nay?

Musíme rozlišit tři aspekty:

- Sběr odpovědí online dotazníkem**
- Oslovování respondentů na Facebooku**
 - Skutečně zkoumáme celou populaci?
 - Máme kontrolu nad charakteristikami respondentů?
 - Marketingové zájmy Facebooku
- Samovýběr respondentů**

Sběr dat na FB: Yay or nay?

Musíme rozlišit tři aspekty:

- Sběr odpovědí online dotazníkem**
- Oslovování respondentů na Facebooku**
- Samovýběr respondentů**
 - Není zaručeno, kdo dotazník vyplní, a kdo odmítne
 - Typicky odpovídají „ti naštvanější“ a „ti vyhraněnější“
 - Místo surveye tak máme novinovou anketu

Příště:

Můžeme jistě tvrdit, že všechny vrány jsou černé?
aneb
Hypotézy a Karl Raimund Popper